

Kalkulus 1 – Integrace racionálních funkcí

LS 2025/26

Otázka

Jak byste rozkládali následující zlomek?

$$\frac{2x^2 + 3x + 1}{(1+x)^2(1+x^2)}$$

A $\frac{A}{1+x} + \frac{Bx+C}{(1+x)^2} + \frac{Dx+E}{1+x^2}$

B $\frac{A}{1+x} + \frac{B}{(1+x)^2} + \frac{Cx+D}{1+x^2}$

C $\frac{A}{1+x} + \frac{B}{(1+x)^2} + \frac{C}{1+x^2}$

D $\frac{Ax+B}{(1+x)^2} + \frac{Cx+D}{1+x^2}$

E $\frac{A}{(1+x)^2} + \frac{B}{1+x^2}$

Otázka

Jak byste rozkládali následující zlomek?

$$\frac{2x^2 + 3x + 1}{(1+x)^2(1+x^2)}$$

A $\frac{A}{1+x} + \frac{Bx+C}{(1+x)^2} + \frac{Dx+E}{1+x^2}$

B $\frac{A}{1+x} + \frac{B}{(1+x)^2} + \frac{Cx+D}{1+x^2}$

C $\frac{A}{1+x} + \frac{B}{(1+x)^2} + \frac{C}{1+x^2}$

D $\frac{Ax+B}{(1+x)^2} + \frac{Cx+D}{1+x^2}$

E $\frac{A}{(1+x)^2} + \frac{B}{1+x^2}$

B

Otázka

Jak byste rozkládali následující zlomek?

$$\frac{2x^2 + 3x + 1}{(x - 1)^2(x^2 + 4x + 3)}$$

A $\frac{A}{(x - 1)^2} + \frac{Bx + C}{x^2 + 4x + 3}$

B $\frac{Ax + B}{(x - 1)^2} + \frac{Cx + D}{x^2 + 4x + 3}$

C $\frac{A}{x - 1} + \frac{B}{(x - 1)^2} + \frac{Cx + D}{x^2 + 4x + 3}$

D $\frac{A}{x - 1} + \frac{B}{(x - 1)^2} + \frac{C}{x + 3} + \frac{D}{x + 1}$

Otázka

Jak byste rozkládali následující zlomek?

$$\frac{2x^2 + 3x + 1}{(x - 1)^2(x^2 + 4x + 3)}$$

A $\frac{A}{(x - 1)^2} + \frac{Bx + C}{x^2 + 4x + 3}$

B $\frac{Ax + B}{(x - 1)^2} + \frac{Cx + D}{x^2 + 4x + 3}$

C $\frac{A}{x - 1} + \frac{B}{(x - 1)^2} + \frac{Cx + D}{x^2 + 4x + 3}$

D $\frac{A}{x - 1} + \frac{B}{(x - 1)^2} + \frac{C}{x + 3} + \frac{D}{x + 1}$

D

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

$$\int \frac{\sin x}{1 + 3 \cos^2 x} dx$$

- A $t = \sin x$
- B $t = \cos x$
- C $t = \tan x$
- D $t = \tan \frac{x}{2}$

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

$$\int \frac{\sin x}{1 + 3 \cos^2 x} dx$$

A $t = \sin x$

B $t = \cos x$

C $t = \tan x$

D $t = \tan \frac{x}{2}$

B, D

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

$$\int \frac{1}{1 + 3 \cos^2 x} dx$$

- A $t = \sin x$
- B $t = \cos x$
- C $t = \tan x$
- D $t = \tan \frac{x}{2}$

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

$$\int \frac{1}{1 + 3 \cos^2 x} dx$$

A $t = \sin x$

B $t = \cos x$

C $t = \tan x$

D $t = \tan \frac{x}{2}$

C, D

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

$$\int \frac{1 + \cos^4 x}{\sin^2 x} dx$$

- A $t = \sin x$
- B $t = \cos x$
- C $t = \tan x$
- D $t = \cot x$

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

$$\int \frac{1 + \cos^4 x}{\sin^2 x} dx$$

A $t = \sin x$

B $t = \cos x$

C $t = \tan x$

D $t = \cot x$

C, D

<https://www.geogebra.org/calculator/fafzdgza>

<https://www.geogebra.org/calculator/w9darac2>

(nový odkaz)

<https://www.geogebra.org/calculator/bmcu7fdu>

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

1 $\int \frac{1}{\sqrt{4x^2 + 4x + 3} - 2x}$

2 $\int \frac{1}{\sqrt{4x^2 + 4x + 3} + 2x}$

3 $\int \frac{1}{\sqrt{x^2 + 4x + 4} + 2}$

4 $\int \frac{x}{\sqrt{x^2 + 5x + 6}}$

A $t = \sqrt{\frac{x+2}{x+3}}$

B $t = \sqrt{4x^2 + 4x + 3} + 2x$

C $t = \sqrt{4x^2 + 4x + 3} - 2x$

D žádnou

Otázka

Jakou byste zvolili substituci?

1 $\int \frac{1}{\sqrt{4x^2 + 4x + 3} - 2x}$

2 $\int \frac{1}{\sqrt{4x^2 + 4x + 3} + 2x}$

3 $\int \frac{1}{\sqrt{x^2 + 4x + 4} + 2}$

4 $\int \frac{x}{\sqrt{x^2 + 5x + 6}}$

A $t = \sqrt{\frac{x+2}{x+3}}$

B $t = \sqrt{4x^2 + 4x + 3} + 2x$

C $t = \sqrt{4x^2 + 4x + 3} - 2x$

D žádnou

1C, 2B, 3D, 4A

(nové slidy)

1. Definice rychlosti a zrychlení

$$v(t) = \frac{ds}{dt}, \quad a(t) = \frac{dv}{dt}.$$

2. Při konstantním zrychlení

$$\frac{dv}{dt} = a \quad \Rightarrow \quad v(t) = \int a \, dt = at + v_0,$$

kde v_0 je počáteční rychlost.

3. Dráha

$$s(t) = \int (v_0 + at) \, dt = s_0 + v_0t + \frac{1}{2}at^2,$$

kde s_0 je počáteční dráha.

$$s(t) = s_0 + v_0t + \frac{1}{2}at^2, \quad v(t) = v_0 + at$$

Exponenciální růst bakterií

Počet bakterií $N(t)$ roste úměrně aktuálnímu počtu:

$$\frac{dN}{dt} \approx N \quad \Rightarrow \quad N' = kN, \quad k > 0$$

Řešení:

$$N(t) = N_0 e^{kt}, \quad N_0 = N(0)$$

https://mathinsight.org/applet/bacteria_doubling

Motivace: omezený růst populace / epidemie / trh s produktem

- Reálné prostředí má **kapacitu** $K \rightarrow$ růst se zpomaluje při velkém N

$$\frac{dN}{dt} \approx N(K - N)$$

$$N' = rN \left(1 - \frac{N}{K} \right)$$

- N ... aktuální populace / počet nakažených

- $r > 0$ ... míra růstu

- $K > 0$ ... maximální kapacita (nosná populace)

Vede na

$$\int \frac{dN}{N(1 - N/K)} = \int r dt$$

$$\frac{1}{N(1 - N/K)} = \frac{K}{N(K - N)} = \frac{1}{N} + \frac{1}{K - N}$$
$$\Rightarrow \int \left(\frac{1}{N} + \frac{1}{K - N} \right) dN = \int r dt$$

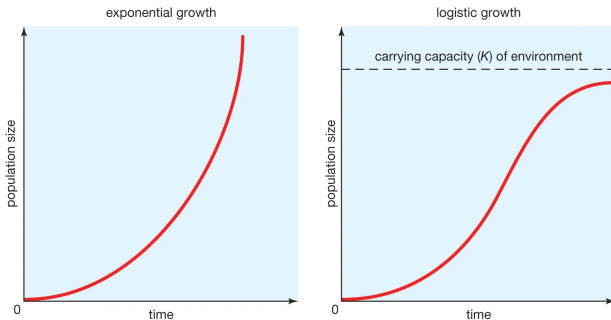
4. Integrace:

$$\ln |N| - \ln |K - N| = rt + C$$

5. Úprava do známé formy:

$$\ln \frac{N}{K - N} = rt + C \quad \Rightarrow \quad \frac{N}{K - N} = C_1 e^{rt}$$
$$\Rightarrow \boxed{N(t) = \frac{K}{1 + C e^{-rt}}}, \quad C = \frac{K - N_0}{N_0}$$

Exponential versus logistic population growth

© 2012 Encyclopædia Britannica, Inc.

<https://www.britannica.com/science/population-ecology/Logistic-population-growth>

<https://www.geogebra.org/calculator/t4bwaupv>